

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 24 września 1955 r.

w sprawie zasad rozliczeń za roboty i usługi świadczone przez państwowe ośrodki maszynowe na rzecz rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

Na podstawie § 22 uchwały nr 529 Prezydium Rządu z dnia 2 sierpnia 1954 r. w sprawie zasad rozliczeń za dostawę, usługi i roboty między rolniczymi spółdzielniami produkcyjnymi a innymi jednostkami gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr A-77, poz. 909) oraz w związku z uchwałą nr 862 Prezydium Rządu z dnia 11 grudnia 1954 r. w sprawie zatwierdzenia wzoru umowy między państwowym ośrodkiem maszynowym a spółdzielnią produkcyjną (Monitor Polski z 1955 r. Nr 7, poz. 72) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Wprowadza się następujące rozliczenia za roboty i usługi świadczone przez państwowe ośrodki maszynowe na rzecz rolniczych spółdzielni produkcyjnych:

- 1) rozliczenia pieniężne,
- 2) rozliczenia w naturze.

2. Rozliczenia pieniężne dokonywane są w formie:

- 1) rozliczeń inkasowych — jeśli należność wynosi 250 zł lub więcej,
- 2) innych rozliczeń — jeśli należność wynosi poniżej 250 zł, a to:
  - a) do kwoty 100 zł włącznie — gotówką lub przekazami pocztowymi,
  - b) kwoty powyżej 100 zł do 250 zł — bankowymi poleceniami przelewu, przekazami pocztowymi lub za pobraniem bądź gotówką.

3. Należności z tytułu reklamacji regulowane są zgodnie z ust. 2 pkt 2.

§ 2. 1. Państwowy ośrodek maszynowy co najmniej raz na 10 dni sporządza akt zdawczo-odbiorczy wykonanych i przyjętych przez spółdzielnię w tym okresie robót i usług.

2. Akt zdawczo-odbiorczy powinien zawierać: nazwę i adres spółdzielni produkcyjnej, rodzaj, ilość, jakość i cenę jednostkową wykonanej pracy, uwagi o zgodności terminu wykonanej pracy z zawartą umową oraz adnotacje zarządu spółdzielni wskazujące rachunek bankowy, z którego ma być płatna należność.

3. Podpisanie przez spółdzielnię produkcyjną aktu zdawczo-odbiorczego jest równoznaczne z przyjęciem robót i usług oraz wyrażeniem zgody na cenę jednostkową, ustaloną w tym akcie, na wykonane roboty i usługi.

4. Podstawą do rozliczeń za roboty i usługi wykonane przez państwowy ośrodek maszynowy na rzecz rolniczej spółdzielni produkcyjnej jest faktura (rachunek), wystawiona przez państwowy ośrodek maszynowy na podstawie aktów zdawczo-odbiorczych.

5. Ze względu na różny charakter robót i usług świadczonych przez państwowy ośrodek maszynowy oraz różny sposób pokrywania należności stąd wynikających odrębne faktury wystawia się za:

- 1) roboty i usługi związane z produkcją rolną, wymienione w rozdziale II wzoru umowy między państwowym ośrodkiem maszynowym a spółdzielnią produkcyjną (z wyłączeniem: transportu budowlanego i innych ładunków, mechanizacji prac na fermach hodowlanych i remontu maszyn w spółdzielni), włączając w to także sznurek do snopowiązałek:
  - a) płatne gotówką,
  - b) płatne zbożem,
- 2) roboty i usługi objęte planem inwestycyjnym spółdzielni produkcyjnych,
- 3) wszelkie inne usługi i roboty nie objęte pkt 1 i 2, tj. nie posiadające charakteru inwestycyjnego ani nie zaliczone wyżej do robót związanych bezpośrednio z produkcją rolną (jak remonty bieżące, inne rodzaje transportu itp.).

6. Potwierdzenie wykonania robót i usług nie objętych odrębnym aktem zdawczo-odbiorczym umieszcza się na fakturze, którą rozlicza się w trybie rozliczeń pieniężnych, ustalonych w § 1 ust. 2.

7. Faktura powinna zawierać nazwę i adres wystawcy, numer bieżący faktury, nazwę płatnika i jego adres, rodzaj, jakość, ilość i cenę jednostkową wykonanej pracy, sumę należności w złotych oraz rachunek bankowy, z którego ma być pokryta należność.

Przy należnościach płatnych w zbożu faktura powinna ponadto wymieniać ilość zboża odpowiadającą sumie należności.

Poza tym każda faktura powinna zawierać numery i daty podpisanych przez spółdzielnię aktów zdawczo-odbiorczych oraz termin zapłaty.

Faktury w zależności od charakteru robót i usług określonych w ust. 5 powinny być opatrzone przez państwowy ośrodek maszynowy adnotacją:

- dotycząca eksploatacji — „Eksploatacja”;
- dotyczące inwestycji — „Inwestycje”

z podaniem symboli tytułów inwestycyjnych.

8. W odniesieniu do rozliczeń inkasowych (§ 1 ust. 2 pkt 1) państwowy ośrodek maszynowy wypełnia na podstawie wystawionej faktury „żądanie zapłaty”, zaopatrzone również w adnotacje: „Eksploatacja”, „Inwestycje”.

9. Żądanie zapłaty z dołączonymi w jednym egzemplarzu (oryginały) fakturami za roboty i usługi o charakterze eksploatacyjnym, a w dwóch egzemplarzach (oryginały i kopie faktury) za roboty inwestycyjne — państwowy ośrodek maszynowy przesyła do właściwego dla niego banku najpóźniej następnego dnia po wystawieniu.

Równocześnie z przesyłaniem oryginałów faktur łącznie z żądaniami zapłaty do banku państwowy ośrodek maszynowy kopie faktur doręcza za pokwitowaniem lub przesyła listem poleconym spółdzielni produkcyjnej.

10. W odniesieniu do innych rozliczeń (§ 1 ust. 2 pkt 2) oryginał faktury państwowy ośrodek maszynowy doręcza spółdzielni za pokwitowaniem lub przesyła listem poleconym.

11. Faktury i żądania zapłaty powinny być wystawiane przez państwowy ośrodek maszynowy raz w miesiącu — najpóźniej w ciągu pierwszych 15 dni następnego miesiąca za ubiegły miesiąc kalendarzowy.

Faktura może być wystawiona na podstawie kilku aktów zdawczo-odbiorczych dotyczących robót i usług o jednakowym charakterze (ust. 5 pkt 1, 2 lub 3).

Jeżeli należności za roboty i usługi państwowego ośrodka maszynowego wykonane w danym miesiącu i objęte aktem zdawczo-odbiorczym nie przekraczają sumy 250 zł, wówczas należności te łączy się z należnościami za roboty wykonane w następnym miesiącu i obejmuje je jedną łączną fakturą.

12. Faktury i żądania zapłaty za roboty i usługi płatne bieżąco powinny być wystawiane przez państwowy ośrodek maszynowy najpóźniej w ciągu 15 dni po wykonaniu robót i usług oraz złożone w banku właściwym do zainkasowania należności najpóźniej następnego dnia roboczego po wystawieniu faktury.

13. Spółdzielnia produkcyjna zobowiązana jest w ciągu 10 dni kalendarzowych po otrzymaniu faktury zbadać prawidłowość jej wystawienia.

W razie stwierdzenia nieprawidłowości spółdzielnia może odmówić pokrycia faktury. Odmowa powinna nastąpić bezpośrednio po sprawdzeniu, a najpóźniej w ciągu 10 dni po otrzymaniu faktury z państwowego ośrodka maszynowego lub zawiadomienia z banku płatnika (egzemplarz „W” wraz z oryginałami faktur). O ile odmowa dotyczyć będzie faktur pokrywanych w trybie inkasa bankowego, odmowę akceptu (oryginał i 2 kopie) spółdzielnia produkcyjna przesyła do banku płatnika.

14. Odmowa pokrycia faktury przez spółdzielnię może nastąpić, w razie gdy:

- 1) w fakturze wykazane zostały prace nie wykonane w ogóle bądź też nie wykazane w aktach zdawczo-odbiorczych,
- 2) faktura dotyczy innego odbiorcy,
- 3) faktura wystawiona została mimo stwierdzenia w aktach zdawczo-odbiorczych ziej jakości wykonania robót,
- 4) spółdzielnia zapłaciła już uprzednio za prace, których dotyczy faktura,
- 5) ceny jednostkowe podane w fakturze niezgodne są z obowiązującym cennikiem robót państwowych ośrodków maszynowych dla spółdzielni produkcyjnych lub z aktami zdawczo-odbiorczymi,

- 6) faktury lub żądania zapłaty posiadają błędy rachunkowe,
- 7) w fakturze nie została wykazana kwota podlegająca potrąceniu od sumy należności w związku z niedotrzymaniem terminów wykonania pracy przez państwowy ośrodek maszynowy (§ 6 ust. 4).

15. Otrzymane od państwowego ośrodka maszynowego żądania zapłaty łącznie z fakturami bank podawcy przesyła bezzwłocznie do banku obsługującego spółdzielnię produkcyjną (do banku płatnika).

16. Żądanie zapłaty, które nie jest płatne bieżąco, bank płatnika przechowuje i na miesiąc przed upływem terminu płatności należności przesyła do spółdzielni produkcyjnej zawiadomienie wraz z odpowiednimi oryginałami faktur.

17. Spółdzielnia produkcyjna powinna w ciągu 10 dni od daty otrzymania zawiadomienia wyrazić zgodę bądź odmówić zapłaty należności.

Akcept spółdzielni powinien być wyrażony w formie pisma skierowanego do banku i zlecającego dokonanie obciążenia jej rachunku bieżącego w terminie zapłaty sumą zaakceptowanego żądania zapłaty.

18. W razie odmowy pokrycia żądania zapłaty spółdzielnia produkcyjna wystosowuje pismo wyjaśniające przyczynę odmowy (§ 2 ust. 14) do banku płatnika w terminie akceptu w 3 egzemplarzach (oryginał i 2 kopie). Jedną kopię tego pisma bank zwraca spółdzielni produkcyjnej jako potwierdzenie przyjęcia odmowy, oryginał zaś przesyła do państwowego ośrodka maszynowego.

19. Odmowa pokrycia żądania zapłaty bądź faktury, jak i uregulowania należności nie pozbawia prawa państwowych ośrodków maszynowych i spółdzielni produkcyjnych do późniejszego wystąpienia z wzajemnymi roszczeniami.

II. Terminy płatności.

§ 3. 1. Faktury dotyczące robót i usług związanych z produkcją rolną oraz innych robót i usług (§ 2 ust. 5 pkt 1) płatne są w zasadzie po zbiorach w terminach:

- 1) za roboty wykonane w okresie do dnia 30 września dotyczące produkcji danego roku (łącznie z robotami wykonanymi przy uprawach jesienno-zimowych roku ubiegłego) w terminie do dnia 31 października danego roku,
- 2) za roboty wykonane po dniu 30 września dotyczące produkcji danego roku (np. wykopki, omłoty itp.) — bieżąco, przy zachowaniu terminów wystawiania faktur określonych w § 2 ust. 11,

3) wszelkie roboty wykonane na rachunek produkcji roku następnego (roboty przy uprawach jesienno-zimowych) płatne są zawsze po zbiorach roku następnego. Faktury dotyczące tych należności powinny zawierać adnotację państwowego ośrodka maszynowego „płatne w roku następnym do dnia 31 października 195 . . r.”

2. W razie gdy po zarezerwowaniu sum potrzebnych na najkonieczniejsze wydatki bieżące (np. wypłatę zaliczek dla członków) spółdzielnia posiada dostateczne środki na rachunku bankowym, należności państwowego ośrodka maszynowego wymienione w ust. 1 pkt 1 mogą być regulowane przez spółdzielnię bieżąco. Za przedterminową spłatę należności spółdzielnia produkcyjna otrzymuje opust od zapłaconej sumy w wysokości 0,03% za każdy dzień. Obliczenia opustu dokonuje bank płatnika. Opust nie może przekraczać 5% płaconej sumy. Obliczoną sumę opustu bank potrąca z wpływów na rachunek państwowego ośrodka maszynowego i przelewa ją na rachunek spółdzielni produkcyjnej.

3. Faktury i żądania zapłaty, dotyczące usług i robót o charakterze inwestycyjnym (§ 2 ust. 5 pkt 2), oraz faktury i żądania zapłaty, dotyczące robót i usług wymienionych w § 2 ust. 5 pkt 3, płatne są bieżąco przy zachowaniu terminów wystawiania faktur określonych w § 2 ust. 12.

§ 4. 1. W razie trudności w spłacie należności państwowego ośrodka maszynowego w terminach określonych w § 3

(np. z powodu nieukończenia omłotów, niemożności upłynięcia w terminie masy towarowej itp.), spółdzielnia produkcyjna może wystąpić z pisemnym wnioskiem do państwowego ośrodka maszynowego o krótkoterminowe przedłużenie terminu zapłaty tych należności.

Państwowy ośrodek maszynowy po zaopiniowaniu wniosku przedstawia go do zatwierdzenia prezydium powiatowej rady narodowej.

Decyzja prezydium powiatowej rady narodowej o przedłużeniu terminu zapłaty powinna być wyrażona na piśmie i przesłana przed upływem terminu płatności żądania zapłaty właściwemu bankowi finansującemu, państwowemu ośrodkowi maszynowemu i zainteresowanej spółdzielni oraz — gdy dotyczy należności w zbożu — powiatowemu pełnomocnikowi Ministerstwa Skupu.

Krótkoterminowa prolongata płatności należności państwowego ośrodka maszynowego może być udzielona na okres potrzebny spółdzielni do nagromadzenia niezbędnych na ten cel środków, najwyżej na okres do dnia 30 kwietnia następnego roku.

2. W razie szczególnych trudności w spłacie przez spółdzielnię należności państwowego ośrodka maszynowego (np. klęski losowe) prezydium powiatowej rady narodowej może przedłużyć termin płatności należności na okres do dnia 31 października roku następnego. Takie przedłużenie terminu płatności następuje w trybie określonym w ust. 1 na podstawie zgodnej opinii państwowego ośrodka maszynowego, banku finansującego i powiatowego zarządu rolnictwa.

§ 5. 1. O ile w terminie określonym w § 2 ust. 17 bank płatnika nie otrzyma od spółdzielni ani pisemnej zgody (akceptu), ani odmowy zapłaty należności — bank zwraca się do właściwego dla spółdzielni produkcyjnej prezydium powiatowej rady narodowej o interwencję, zawiadamiając jednocześnie o tym spółdzielnię.

Prezydium powiatowej rady narodowej — powiatowy zarząd rolnictwa — obowiązane jest w ciągu 10 dni zbadać przyczyny, dla których spółdzielnia nie wyraziła zgody na uregulowanie należności, i spowodować ich usunięcie lub wystąpienie spółdzielni z wnioskiem o prolongatę, o ile zaistniały warunki określone w § 4, i o wynikach interwencji powiadomić bank płatnika.

2. W razie nieotrzymania w ciągu 10 dni od prezydium powiatowej rady narodowej zawiadomienia o wynikach jego interwencji w spółdzielni produkcyjnej — bank płatnika pokrywa należności objęte żądaniem zapłaty z rachunku bieżącego spółdzielni w terminie zapłaty.

Pokrycie należności następuje z tej części środków znajdujących się na rachunku bieżącym spółdzielni, która pozostaje po odliczeniu od bieżącego salda rachunku bieżącego rezerwy finansowej przeznaczonej na najkonieczniejsze wydatki bieżące.

Wysokość rezerwy finansowej ustala co roku ogólne zebranie członków spółdzielni produkcyjnej po uprzednim uzgodnieniu z bankiem finansującym i prezydium powiatowej rady narodowej.

3. W razie otrzymania od spółdzielni produkcyjnej pisemnej zgody na zapłatę zobowiązania i braku dostatecznych środków na rachunku rozliczeniowym spółdzielni na pokrycie płatnych żądań zapłaty bank płatnika przechowuje żądanie zapłaty i pokrywa je z wpływów na rachunek spółdzielni w kolejności zalecanej w § 13 uchwały nr 529 Prezydium Rządu z dnia 2 sierpnia 1954 r. w sprawie zasad rozliczeń za dostawy, usługi i roboty między rolniczymi spółdzielniami produkcyjnymi a innymi jednostkami gospodarki społeczno-gospodarczej (Monitor Polski Nr 77, poz. 909).

O braku środków na pokrycie płatnych żądań zapłaty odciał banku zawiadamia spółdzielnię produkcyjną i prezydium powiatowej rady narodowej najpóźniej w dniu następnym po stwierdzeniu braku pokrycia.

III. Kary za niedotrzymanie terminów płatności lub warunków umowy.

§ 6. 1. Za niedotrzymanie terminów zapłaty spółdzielnia produkcyjna płaci karę za zwłokę obliczoną przez bank na rzecz państwowego ośrodka maszynowego.

2. Za przeterminowaną należność państwowego ośrodka maszynowego, w stosunku do której stosuje się kary za zwłokę, należy uważać ogólną sumę żądania zapłaty nie opłaconą przez spółdzielnię w ustalonym terminie.

3. Kary za zwłokę wynoszą 0,03% za każdy dzień zwłoki od sumy nie opłaconego w terminie żądania zapłaty. Kary za zwłokę oblicza bank począwszy od następnego dnia roboczego po upływie terminu przewidzianego na pokrycie żądania zapłaty z uwzględnieniem terminów prolongaty określonych w § 4.

4. W razie wykonania pracy przez państwowy ośrodek maszynowy z opóźnieniem w stosunku do terminów zastrzeżonych umową wysokość należności w gotówce i w zbożu za te prace obniża się:

1) za pierwsze 3 dni opóźnienia — o 1%,

2) za każdy następny dzień opóźnienia — o 3%;

łącznie obniżka należności za prace państwowego ośrodka maszynowego nie może przekraczać 25%.

Spółdzielnia produkcyjna i państwowy ośrodek maszynowy przy podpisywaniu aktu zdawczo-odbiorczego powinny odnotować w tym akcie ilość dni opóźnienia pracy przez państwowy ośrodek maszynowy i wynikający z tego procent obniżki należności. Faktura wystawiona na podstawie takiego aktu zdawczo-odbiorczego powinna wykazywać w odrębnej pozycji kwotę podlegającą potrąceniu od sumy należności.

5. W razie niewykonania w ogóle przez państwowy ośrodek maszynowy prac przewidzianych umową spółdzielnia ma prawo żądania odszkodowania w wysokości strat poniesionych na skutek niewykonania prac przez państwowy ośrodek maszynowy.

6. W przypadku przestojów ciągników, kombajnów, młocarni i innych maszyn państwowego ośrodka maszynowego z winy spółdzielni produkcyjnej państwowy ośrodek maszynowy ma prawo żądać zapłacenia przez spółdzielnię równowartości kosztów prac ciągnikowych, które zgodnie z obowiązującymi normami powinny być wykonane w czasie przestoju maszyn.

7. Równowartość odszkodowania lub kosztów (ust. 5 i 6) oraz terminy i sposoby ich uiszczenia ustala komisja w następującym składzie: kierownik powiatowego zarządu rolnictwa lub członek prezydium powiatowej rady narodowej jako przewodniczący, przedstawiciel państwowego ośrodka maszynowego i przewodniczący spółdzielni produkcyjnej jako członkowie.

IV. Rozliczenia w naturze.

§ 7. 1. Należności w zbożu za prace państwowego ośrodka maszynowego regulowane są przez spółdzielnie produkcyjne w terminach przewidzianych dla dostaw obowiązkowych zbóż.

Należności państwowego ośrodka maszynowego w zbożu za prace wykonane w jesieni na poczet zbiorów roku następnego regulowane są przez spółdzielnie z dostaw ze zbiorów roku następnego.

2. Dostarczone przez spółdzielnie zboże do punktu skupu zalicza się w połowie na obowiązkowe dostawy, a w połowie na zaspokojenie należności państwowego ośrodka maszynowego; ilość zboża zaliczonego na zaspokojenie należności państwowego ośrodka maszynowego nie może jednak przekraczać wysokości tych należności.

3. Należności za prace państwowego ośrodka maszynowego płatne żytem mogą być uiszczone przez spółdzielnię innymi rodzajami zbóż, według odpowiedniej relacji do wartości żyta.

4. Za nieuregulowanie w terminie należności w zbożu państwowy ośrodek maszynowy dolicza odsetki za zwłokę w wysokości 0,03% ilości należnego od spółdzielni zboża za każdy dzień zwłoki począwszy od dnia 1 grudnia z uwzględnieniem terminów prolongaty określonych w § 4. Odsetki płatne są zbożem.

§ 8. Państwowy ośrodek maszynowy sporządza do dnia 15 każdego następnego miesiąca za miesiąc ubiegły w 6 egzemplarzach aktualne zestawienie należności za roboty i usługi płatne w zbożu, oddzielnie dla poszczególnych spółdzielni produkcyjnych, zawierające:

- 1) nazwę spółdzielni,
- 2) dokładny adres spółdzielni,
- 3) ilość żyta i ogólną wartość w złotych należności płatnej w zbożu,

i przesyła —

- a) jeden egzemplarz do spółdzielni produkcyjnej,
- b) jeden egzemplarz do powiatowego pełnomocnika Ministerstwa Skupu,
- c) po jednym egzemplarzu do punktów skupu (gminna spółdzielnia i oddział powiatowy okręgowych zakładów zbożowych „PZZ”),
- d) jeden egzemplarz do prezydium powiatowej rady narodowej,
- e) ostatni egzemplarz pozostaje w aktach państwowego ośrodka maszynowego.

§ 9. Powiatowy pełnomocnik Ministerstwa Skupu i dyrektor państwowego ośrodka maszynowego sprawują nadzór nad terminową realizacją dostaw w naturze oraz nad prawidłowym zaliczaniem dostaw spółdzielni.

§ 10. 1. Centralny Zarząd Państwowych Ośrodków Maszynowych ustali wzory i ewidencję dokumentacji finansowej, przewidzianej w przepisach niniejszego zarządzenia.

2. Bank płatnika przestrzega kolejności regulowania zobowiązań spółdzielni produkcyjnych oraz współdziała w gromadzeniu środków i regulowaniu należności państwowego ośrodka maszynowego.

V. Nadzór prezydiów powiatowych rad narodowych.

§ 11. Prezydium powiatowej rady narodowej sprawuje nadzór nad:

- 1) prawidłowym i terminowym doręczaniem przez państwowy ośrodek maszynowy spółdzielniom produkcyjnym faktur dotyczących opłat w naturze i pieniądzu,
- 2) terminowym dokonywaniem przez punkty skupu (gminne spółdzielnie, oddziały powiatowe okręgowych zakładów zbożowych „PZZ”) przelewów na rzecz państwowych ośrodków maszynowych za dostarczone przez spółdzielnie produkcyjne należności w naturze,
- 3) terminowym i prawidłowym rozliczaniem się spółdzielni produkcyjnych z państwowymi ośrodkami maszynowymi.

VI. Przepisy końcowe

§ 12. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia przestaje obowiązywać zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 31 grudnia 1952 r. w sprawie zasad rozliczeń za usługi i roboty świadczone przez państwowe ośrodki maszynowe na rzecz rolniczych spółdzielni produkcyjnych (Monitor Polski z 1953 r. Nr A-18, poz. 248) oraz pismo okólnie nr 33 Ministra Rolnictwa z dnia 20 października 1953 r.

2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. J. Kole